

WYŻSZY URZĄD GÓRNICZY

SPOTKANIE Z BRANŻĄ GÓRNICZWA OTWOROWEGO

**Zasadnicze rozwiązania
dla górnictwa otworowego
w nowym Prawie geologicznym i górnicznym**

**Przemysław Grzesiok
Departament Prawny WUG**

Katowice, 12 maja 2011 r.

Wyższy Urząd Górniczy

Aktualny stan prawny:

Ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. — Prawo geologiczne i górnicze
(Dz. U. z 2005 r. Nr 228, poz. 1947, z późn. zm.)

+

Kompleks aktów wykonawczych, wydanych przez:

- Radę Ministrów
- Ministra Gospodarki
- Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji
- Ministra Środowiska

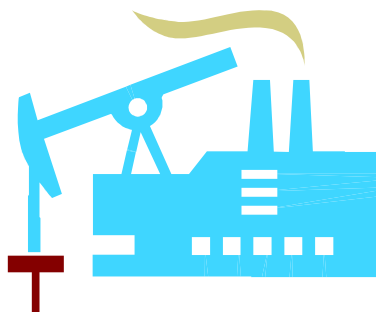

Wyższy Urząd Górniczy

Budowa „systemu” prawa geologicznego i górniczego:

- Obszerny akt ustawowy (ponad 150 artykułów)
- Próba „pogodzenia” wszystkich „rodzajów” górnictwa
- Próba pogodzenia odmiennych „tradycji legislacyjnych” geologii i górnictwa, odmiennych węzłowych problemów
- Większość odrębności merytorycznych i formalnych zostało zaakcentowanych dopiero w aktach wykonawczych

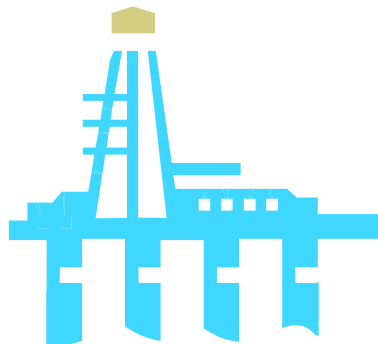

Wyższy Urząd Górniczy

Budowa „systemu” prawa geologicznego i górniczego (cd.):

- Dookreślanie zakresu przedmiotowego ustawy poprzez akty wykonawcze (np. roboty podziemne z zastosowaniem techniki górniczej, wody lecznicze, wody termalne oraz solanki)
- Szereg zagadnień o charakterze zasadniczym, podstawowym pozostawiono do uregulowania w aktach wykonawczych (np. wymagania kwalifikacyjne, okresy ważności planów ruchu, struktura ratownictwa górniczego)

Wyższy Urząd Górniczy

Budowa „systemu” prawa geologicznego i górniczego (cd.):

- Akty wykonawcze o mieszanym charakterze: wykonawczo-upełniającym
- Akty wykonawcze jako mini-ustawy (np. przepisy o kwalifikacjach, przepisy o ratownictwie górnicznym)
- Regulowanie wyjątków i uzupełnień w stosunku do Kpa (również o charakterze władczym) w przepisach proceduralnych zamieszczonych w aktach niższej rangi

Wyższy Urząd Górniczy

Obowiązujące regulacje prawne (niektóre „odrębności”):

- Reglamentacja działalności (dyrektywa 94/22/WE)
- Planowanie ruchu zakładu górniczego
- Zagrożenia naturalne
- Zagadnienia bezpieczeństwa i higieny pracy (dyrektywa 92/91/EWG)
- Roboty strażłowe
- Ratownictwo górnicze

Wyższy Urząd Górniczy

Ustawa z dnia 28 kwietnia 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze

- Upublicznienie projektu – skierowanie do konsultacji społecznych: luty 2008 r.
- Dyskusja w Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego: do maja 2008 r.
- Uzgodnienia międzyresortowe: od czerwca 2008 r.
- Konferencja uzgodnieniowa: lipiec 2008 r.
- Przyjęcie projektu przez Komitet Europejski Rady Ministrów: sierpień 2008 r.
- Robocze spotkania w Rządowym Centrum Legislacji: wrzesień i październik 2008 r.
- Komisja Prawnicza: październik 2008 r.
- Przyjęcie projektu przez Komitet Rady Ministrów: październik 2008 r.
- Przyjęcie projektu przez Radę Ministrów: listopad 2008 r.
- Informacja oraz dokumenty dotyczące prac parlamentarnych:
<http://orka.sejm.gov.pl/proc6.nsf/opisy/1696.htm>

Ustawa z dnia 28 kwietnia 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze

(cd.)

- Skierowanie projektu do Sejmu RP: grudzień 2008 r. (druk sejmowy nr 1696)
- Udostępnienie projektu na stronach sejmowych: luty 2009 r.
- Pierwsze czytanie projektu (II etapy): marzec 2009 r.
- Prace w trzech połączonych komisjach sejmowych oraz powołanej przez nie nadzwyczajnej Podkomisji nadzwyczajnej: od marca 2009 r. (dyskusja merytoryczna od 23 kwietnia 2009 r.)
- 20 posiedzeń Podkomisji nadzwyczajnej
- Przyjęcie sprawozdania Podkomisji nadzwyczajnej: 28 kwietnia 2010 r.
- Wznowienie prac parlamentarnych: luty 2011 r.
- Przyjęcie sprawozdania połączonych komisji sejmowych: 16 marca 2011 r.
- Drugie czytanie projektu: 25 marca 2011 r.
- Trzecie czytanie i uchwalenie ustawy: 28 kwietnia 2011 r.

Wyższy Urząd Górniczy

Ustawa z dnia 28 kwietnia 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze

(cd.)

Kolejne etapy:

- Prace w Senacie RP nad drukiem senackim nr 1199 (termin rozpatrzenia w dniu 29 maja 2011 r.). Informacja o pracach: <http://www.senat.gov.pl/k7/pos/077/3.htm>
- Marszałek Senatu w dniu 4 maja 2011 r., skierował ustawę do: Komisji Gospodarki Narodowej, Komisji Środowiska oraz Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej.
- Wstępny porządek obrad 77. posiedzenia Senatu RP (25 i 26 maja 2011 r.): punkt 3
- W przypadku uchwały Senatu RP zawierającej poprawki - poddanie ich głosowaniu w Sejmie RP (art. 95f Regulaminu Sejmu RP: *„Rozpatrzenie poprawek Senatu następuje na posiedzeniu Sejmu najbliższym po doręczeniu sprawozdania komisji.”*)
- Skierowanie do podpisu Prezydenta RP (art. 122 ust. 1 i 2 Konstytucji RP: *„Po zakończeniu postępowania określonego w art. 121 Marszałek Sejmu przedstawia uchwaloną ustawę do podpisu Prezydentowi Rzeczypospolitej. Prezydent Rzeczypospolitej podpisuje ustawę w ciągu 21 dni od dnia przedstawienia i zarządza jej ogłoszenie...”*)
- Ogłoszenie w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej

Zasadnicze rozwiązania dla górnictwa otworowego (28 kwietnia 2011 r.):

- europejskie (m.in. efekt postępowania wszczętego przez Komisję Europejską):
  - objęcie przetargiem udzielenia koncesji na poszukiwanie lub rozpoznawanie złóż węglowodorów oraz wydobywanie węglowodorów ze złóż, a nie ustanowienia użytkowania górniczego (bezpieczeństwo prawne przedsiębiorców),
  - poprawka J. Rzymelki (koncesja open door; inicjatywa przedsiębiorcy, a nie organu koncesyjnego);
- konstytucyjne (materia ustawy), np.:
  - stawki opłaty eksploatacyjnej (rezygnacja z „widełek”),
  - kwalifikacje;

Zasadnicze rozwiązania dla górnictwa otworowego (28 kwietnia 2011 r.):

- systemowe:
  - „przywrócenie” konstrukcji własności górniczej oraz rezygnacja z podziału na kopaliny podstawowe i pospolite,
  - ścisłe zespolenie rozstrzygnięć administracyjnych z przeznaczeniem nieruchomości,
  - określenie stron (pozytywne i negatywne) postępowań dotyczących koncesji,
  - rezygnacja o obowiązku sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu górniczego,
  - rezygnacja z objęcia przeróbki kopaliny związanej technologicznie z wydobywaniem (wyjątek nie dotyczy górnictwa otworowego),
  - uregulowanie przygotowania kopaliny do sprzedaży (bez dokonywania ich przeróbki);
  - „zbliżenie” do Kodeksu cywilnego w zakresie tzw. szkód górniczych;

Zasadnicze rozwiązania dla górnictwa otworowego (28 kwietnia 2011 r.):

- kompetencyjne:
  - rezygnacja z uzgadniania granic obszaru i terenu górnictwa (fragmentu koncesji) przez Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego,
  - rezygnacja z udziału organu nadzoru górnictwa w „akceptowaniu” projektu zagospodarowania złoża,
  - normatywne przypisanie organowi nadzoru górnictwa kompetencji w zakresie operatu ewidencyjnego,
  - Prezes WUG jako „drugi” organ właściwy (np. wypadki, niektóre decyzje administracyjne),
  - Prezes WUG jako organ prowadzący działalność promocyjną i informacyjną, inicjujący prace naukowo-badawcze oraz inicjujący i podejmujący przedsięwzięcia w zakresie poprawy bezpieczeństwa pracy i ochrony zdrowia, wdrożenia postępu technicznego w dziedzinie górnictwa, ograniczenia oddziaływania górnictwa na ludzi i środowisko, kompleksowo sprawdzający i oceniający np. stan bhp w górnictwie,
  - wyodrębnienie regulacji dotyczących kontroli (odrębności od SDG),
  - poszerzenie katalogu uprawnień władczych organów nadzoru górnictwa;

Zasadnicze rozwiązania dla górnictwa otworowego (28 kwietnia 2011 r.):

- legislacyjne:
  - przeniesienie szeregu rozwiązań do ustawy (akty wykonawcze staną się „kompatybilne” z ustawą), rezygnacja z niektórych aktów wykonawczych (także pierwotnie zaplanowanych w projekcie ustawy),
  - akty wykonawcze: dążenie do zapewnienia precyzyjnych odesłań, większy nacisk na zgodność z przepisami prawa UE, a w przypadku górnictwa morskiego – z przepisami umów międzynarodowych;

Zasadnicze rozwiązania dla górnictwa otworowego (28 kwietnia 2011 r.):

- „górnictwo”:
  - plan ruchu zakładu górniczego:
    - ✓ rezygnacja z planów dwuczęściowych,
    - ✓ sporządzenie zasadniczo na 2-6 lat (decyduje przedsiębiorca),
    - ✓ tryb uproszczony (*jeżeli zmiany nie dotyczą bezpieczeństwa powszechnego, bezpieczeństwa pożarowego, bezpieczeństwa osób przebywających w zakładzie górniczym, bezpieczeństwa ruchu zakładu górniczego, gospodarki złożem, ochrony środowiska, robót budowlanych, ochrony obiektów budowlanych oraz zapobiegania szkodom i ich naprawy*)
    - ✓ właściwość organów (miejsce wykonywania robót albo siedziba zg),
    - ✓ decyzje dotyczące ruchu będą załącznikami do wniosku o zatwierdzenie, a nie elementami planu ruchu,
    - ✓ stanowisko właściwego organu jst nie dotyczy planu ruchu, a decyzji organu nadzoru górniczego,

Zasadnicze rozwiązania dla górnictwa otworowego (28 kwietnia 2011 r.):

- „górniczne”:
  - szkolenia:
    - ✓ rezygnacja z decyzji stwierdzających posiadanie „kadry i środków”,
  - stosowanie wyrobów:
    - ✓ „przesądzenie” istnienia „trzeciej grupy” (wymagania w przepisach wykonawczych),
  - roboty strzałowe:
    - ✓ właściwość organów (miejsce wykonywania robót albo siedziba zg),
    - ✓ czynności usługowe: właściwość organów nadzoru górniczego (miejsce wykonywania robót),
    - ✓ nowela ustawy o MW przeznaczonych do użytku cywilnego,
  - określenie wymagań dla podmiotów „usługowych”;

Zasadnicze rozwiązania dla górnictwa otworowego (28 kwietnia 2011 r.):

- pozostałe:
  - uregulowanie zbiegu przepisów o „przeniesieniu” koncesji,
  - poszerzenie możliwości (form) gromadzenia środków funduszu likwidacji ZG oraz momentu rozpoczęcia ich wydatkowania,
  - wprowadzenie możliwości żądania wykupu nieruchomości lub części (w zakresie niezbędnym do wykonywania zamierzonej działalności),
  - starosta, wykonujący zadanie z zakresu administracji rządowej, może, w drodze decyzji, ograniczyć sposób korzystania z nieruchomości niezbędnej w celu poszukiwania, rozpoznawania, wydobywania np. węglowodorów (+ prawo właściciela do żądania wykupu),
  - liberalizacja wymagań w zakresie ochrony gruntów rolnych i leśnych.

Zasadnicze rozwiązania dla górnictwa otworowego (28 kwietnia 2011 r.; kwalifikacje):

- tylko dwie „kategorie” zakładów górniczych: „węglowodorowe” i pozostałe;
- tylko jedna „kategoria” zakładów górniczych wykonujących roboty geologiczne (brak kryterium kopaliny i głębokości);
- dwie „kategorie” mierniczych górniczych i geologów górniczych (wszystkie zakłady górnicze, zakłady górnicze inne niż podziemne zakłady górnicze);
- powierzenie przedsiębiorcy określania wymagań kwalifikacyjnych dla osób niższego i średniego dozoru ruchu (odmiennie w podziemnych zakładach górniczych);
- stwierdzanie kwalifikacji osób wyższego dozoru ruchu oraz kierowników działów ruchu tylko w przypadkach określonych w ustawie (pozostawienie wymagań dla wszystkich osób na tych szczeblach);
- rezygnacja ze stwierdzania tzw. szczególnych kwalifikacji (pozostawienie wymagań)

Zasadnicze rozwiązania dla górnictwa otworowego (28 kwietnia 2011 r.; cd. kwalifikacje):

- ustawowe „zaliczenie praktyki”;
- jednoznaczne nawiązanie do przepisów o szkolnictwie wyższym (nazwy kierunków studiów, specjalności albo specjalizacje);
- „automaty” dotyczące zakresu kwalifikacji;
- opłaty w ustawie;
- wykaz osób w Biuletynie Informacji Publicznej właściwego organu;
- odpowiedzialność zawodowa: przedawnienie (ścigania oraz karania) + właściwość Prezesa WUG.

Zasadnicze rozwiązania dla górnictwa otworowego (28 kwietnia 2011 r.; ratownictwo):

- generalne rozstrzygnięcia dotyczące struktury oraz zadań ratownictwa górniczego;
- ustawowe nałożenie obowiązków w zakresie spełniania wymagań
- uregulowanie relacji pomiędzy przedsiębiorcą a jednostką ratownictwa górniczego (wzajemne obowiązki);
- rezygnacja z subdelegacji dla „właściwych” jednostek ratownictwa górniczego do określania szeregu zagadnień o charakterze powszechnie obowiązującym (uregulowanie zagadnień bezpośrednio w rozporządzeniu), np.:
  - dokumentacja w zakresie ratownictwa górniczego,
  - programy szkoleń w zakresie ratownictwa górniczego,
  - metodyka badań lekarskich i oceny zdolności do pracy w ratownictwie górniczym.

Rozporządzenia przewidziane do wydania na podstawie nowego Pgg (część „górnicza”)

- ❑ Projekt rozporządzenia Ministra Środowiska przewidzianego do wydania na podstawie art. 2 ust. 2: w sprawie określenia zlikwidowanych podziemnych zakładów górniczych, w wyrobiskach których do prowadzenia w nich robót stosuje się odpowiednio przepisy ustawy – Prawo geologiczne i górnicze
- ❑ Projekt rozporządzenia Ministra Środowiska przewidzianego do wydania na podstawie art. 69 ust. 1 pkt 2–5: w sprawie kwalifikacji w zakresie górnictwa i ratownictwa górniczego
- ❑ Projekt rozporządzenia Ministra Środowiska przewidzianego do wydania na podstawie art. 109: w sprawie planów ruchu zakładów górniczych
- ❑ Projekt rozporządzenia Rady Ministrów przewidzianego do wydania na podstawie art. 112 ust. 15: w sprawie wyrobów dopuszczanych do stosowania w zakładach górniczych
- ❑ Projekt rozporządzenia Ministra Środowiska przewidzianego do wydania na podstawie art. 115 ust. 7: w sprawie dokumentacji mierniczo-geologicznej

- ❑ **Projekt rozporządzenia Ministra Środowiska przewidzianego do wydania na podstawie art. 117 ust. 4: w sprawie zagrożeń naturalnych w zakładach górniczych**
- ❑ **Projekt rozporządzenia Ministra Gospodarki przewidzianego do wydania na podstawie art. 119 ust. 1: w sprawie prowadzenia ruchu podziemnych zakładów górniczych**
- ❑ **Projekt rozporządzenia Ministra Gospodarki przewidzianego do wydania na podstawie art. 119 ust. 1: w sprawie prowadzenia ruchu odkrywkowych zakładów górniczych**
- ❑ **Projekt rozporządzenia Ministra Gospodarki przewidzianego do wydania na podstawie art. 119 ust. 1: w sprawie prowadzenia ruchu zakładów górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi**

Wyższy Urząd Górniczy

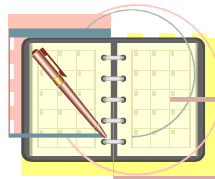
- ❑ **Projekt rozporządzenia Ministra Gospodarki przewidzianego do wydania na podstawie art. 119 ust. 2: w sprawie przechowywania i używania środków strzałowych i sprzętu strzałowego w ruchu zakładu górniczego**
- ❑ **Projekt rozporządzenia Ministra Gospodarki przewidzianego do wydania na podstawie art. 123: w sprawie ratownictwa górniczego**
- ❑ **Projekt rozporządzenia Ministra Środowiska przewidzianego do wydania na podstawie art. 165 ust. 4: w sprawie nadania statutu Wyższemu Urzędowi Górniczemu**
- ❑ **Projekt rozporządzenia Ministra Środowiska przewidzianego do wydania na podstawie art. 166 ust. 6: w sprawie nazw, siedzib i właściwości miejscowej okręgowych urzędów górniczych**

Bardzo często rozporządzenia będą podpisywane z klauzulą „w porozumieniu” także przez innych ministrów.

Wyższy Urząd Górniczy

- ❑ **Upoważnienie legislacyjne dla Prezesa WUG**
(niektóre rozporządzenia, inne niż wydawane przez Ministra Gospodarki)
http://www.wug.gov.pl/index.php?prawo/upow_leg
- ❑ **Trwające postępowania legislacyjne, prowadzone przez Prezesa WUG**
(niektóre rozporządzenia, inne niż wydawane przez Ministra Gospodarki)
http://www.wug.gov.pl/index.php?prawo/postepowania_legislacyjne
- ❑ **Prezes WUG: „inicjuje prace legislacyjne i opracowuje projekty aktów prawnych w zakresie obszaru działania tego organu oraz uzgadnia je w trybie określonym w regulaminie pracy Rady Ministrów, a także opiniuje projekty aktów prawnych opracowane przez uprawnione organy, związane z działalnością regulowaną ustawą oraz działalnością organów nadzoru górniczego”** (art. 165 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 28 kwietnia 2011 r.)

Wyższy Urząd Górniczy

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ